

MUILLA MAILLA VIERAHILLA

Basisti Ako Kiiski oli Wishbone Ash -yhtyeessä tuuraajana

Pekka Raittinen

Kuten edellisen numeron tuuraaja-artikkelissa kerrottiin, basisti Ako Kiiski sai syksyllä 2003 tarjouksen, josta ei voinut kieltäytyä. Kiiski päätyi yllättävän puhelinoiton saatuaan elämänsä seikkailuun: tuuraajaksi legendaarisen englantilaisen Wishbone Ash -bändin Brasilian ja Euroopan kiertueille.

”Sain maanantaiaamuna puhelinoiton, että Wishbone Ash halusi minut tuuraajaksi yli kaksi viikkoa kestäväälle Brasilian kiertueelle, joka alkaisi saman viikon lopulla. Keskiyöksi sain postissa bändin dvd:itä sekä muita materiaaleja, ja perjantaina olin jo koneessa São Pauloon”, kertoo basisti ja tuottaja Ako Kiiski.

Kiiski ja kitaristi **Ben Granfelt** olivat tutustuneet Wishbone Ashin jäseniin ollessaan yhtyeen lämmittelijöinä Euroopassa Guitar Slingers- ja Ben Granfelt Band -kokoonpanoissa 1990-luvun loppupuolella. Kontaktien kautta Granfelt päätyi Wishbone Ashin toiseksi kitaristiksi, missä ominaisuudessa hän toimi myös syksyllä 2003.

”Ashin basistin **Bob Skeatin** lähipiirissä oli sattunut sairaustapaus, jonka takia hän ei missään nimessä pystynyt osallistumaan kiertueelle. Silloin bändin ainoa alkuperäisjäsen, kitaristi-laulaja **Andy Powell** kysyi Beniltä: ”Pitäisikö meidän pyytää Ako mukaan?”

Sano aina kyllä

Kiiski toteaa, että kun tällaisen tarjouksen saa, vastaus on aina kategorisesti ”kyllä”. Järjesteltävää kotimaassa silti oli.

”Kun soitto tuli, sanoin että soit-



takaa uudestaan parin tunnin päästä, niin säädän sillä aikaa pari asiaa. Olin silloin mukana Hairmusikaalin Suomen kiertueella ja samaan aikaan oli joitakin **Jore Marjarannan** bändin irtokeikkoja. Onneksi minun tuuraajakseni täällä päässä löytyi **Anssi 'Prinssi' Maasalo**.”

”Kävi myös niin, että **Vesa-Matti Loirin** ensimmäisen Junnu Vainio -levyn tiimoilta olisi ollut ensimmäinen keikka, eli esiintymisen *Yokotai* -tv-ohjelmassa. Sain myös Veskulta siunauksen lähteä, ja tuuraamaan tuli **Anssi Växby**.”

Varsinainen materiaaliin tutustuminen jäi tiukan aikataulun takia 20-tuntiselle Brasilian-lennolle.

”Ensimmäinen keikka Pôrto Alegren kaupungissa meni aika-

moisessa hysteriassa. Olin vuosien varrella kuullut Euroopan kiertueiden aikana monia Ashin keikkoja, ja ajattelin, että minulla on sentään hyvä kuulokuva bändin keikkaohjelmistosta.”

”Tämä luulo osoittautui kuitenkin Brasiliassa hieman optimistiseksi, koska toisten keikoilla ei useinkaan tule kuunnelleeksi materiaalia niin analyttisesti, että tulisi kiinnittäneeksi huomiota esimerkiksi kappaleiden rakenteisiin.”

Nuottien ja nuottitelineen käyttäminen lavalla ei tässä tapauksessa ollut varteenotettava vaihtoehto.

”Tämä ei ole sellaista musiikkia tai genreä, että siihen mentäisiin lappujen kautta. Tein kuitenkin itselleni kappaleista rakenne-

kartat, joilla oli kolme tai neljä biisiä yhdellä A4-paperilla. Pistin ne lavalla lattialle efektipedaalin viereen ja yritin soittamisen ja taustalaulujen laulamisen välillä katsoa niitä.”

Sukellus progeen

Vuonna 1969 perustettu, seuraavana vuonna ensimmäisen levynsä julkaissut ja perustamisestaan lähtien koko ajan jollakin kokoonpanolla koossa ollut Wishbone Ash on yksi englantilaisen progressiivisen rockin legendoista. Niinpä yhtyeen keikkamateriaali ei kaikin osin ole aivan sieltä helpoimmasta päästä.

”Joissakin Ashin kappaleissa on myös vahvaa blues-vaikutusta, mutta varsinkin monet 70-luvulta peräisin olevat biisit ovat mutkikkaita ja monipolvisia. Rakennekarttoja siis tarvittiin muistuttamaan minua siitä missä oltiin menossa.”

Oppimista kuitenkin helpotti arkisesta ympäristöstä irrottautuminen.

”Kun Suomessa freelancerina tekee samaan aikaan monta juttua, niin kovalevy alkaa useasti olla aika täynnä. Mutta kun on tuollaisella kiertueella, pystyy keskittymään täydellisesti yhden asian opetelemiseen.”

Kiiski toteaa, että tuurauspesti oli mielenkiintoinen musiikillinen sukellus toisenlaiseen aikaan ja tyyliin.

”Tuolloin olin soittanut paljon radioformaatin ympärillä toimivaa musiikkia, jossa rakenteet ja sointukulut ovat aika ennalta arvattavia. Lisäksi pop-kappaleet alkavat kolmen ja puolen minuutin kohdalla jo loppua, mutta Wishbone Ashin biisit ovat siinä kohtaa vasta puolivälissä introa!”

Entä oliko Wishbone Ashilla lavalla mitään ulkomusiikillisia spektaakkeleita? Progefaniit muistavat ainakin Peter Gabrielin kauden Genesiksen kettunaamiot ja Pink Floydin lentävän sian.

”Heh. En tiedä mitä bändillä on

ollut lavalla villillä 70-luvulla, mutta nykykokoonpano tuntuu satsaavan enemmänkin yksinkertaiseen tyylikkyyteen.”

Rokkia Riossa

Kiiski sanoo, että tiukasta aikataulusta ja muista vaikeuksista huolimatta kiertueilla mukana oleminen oli elämys. Mieleen on jäänyt erityisesti Rio de Janeiro.

”Kaupungista löytyy fantastisia maisemia vuorista merenrantaan. Lisäksi minulla oli siellä poikkeuksellisen hieno hotellimajoitus – kolme isoa huonetta ja sauna yksin itselläni. Kun ajoimme keikkapaikalle iltavalaistuksessa, tuntuu, että nyt tosiaan ollaan *jossakin*. Silloin tuli mieleen, että huonommankin ammatinvalinnan olisi voinut tehdä.”

Kiertueelle mahtui kuitenkin myös kommelluksia.

”Yksi hauska anekdootti on São Paulon lentokentältä, jossa tapasin muun bändin ja josta jatkoimme paikallislennolla Porto Alegre. Kun koneen piti lähteä, tuli tietysti kuulutus, että lento yöhästyy teknisen vian takia.”

”Vieressä oli vähän romun näköinen kone, josta puuttui toinen moottori. Vitsailimme, että tuossa se on. Se oli tietenkin meidän koneemme. Kone saatiin ilmaan, mutta lennolla piti kyllä ottaa pari kaljaa.”

Kiiskan mukaan kiertueen logistiikka ja järjestelyt toimivat muuten kiitettävästi. Wishbone Ash onkin maailmalla keikkakoneen maineessa, ja Kiiski kertoo bändin tekevän parisensataakin keikkaa vuodessa.

”Kun matkustetaan ympäri maailman, se on bändin jäsenille kokovuotinen työ. Esiinnyimme isoissa klubeissa. Näistä suurimmat vastasivat suuruusluokaltaan neljää tai viittä Tavastiaa.”

Miten brasilialainen yleisö otti vastaan progen legendat ja nuoren tuuraajan?

”Yleisö oli kautta linjan innostunut, ja Brasiliasta löytyi selvää progehenkeä! Brasiliassa yleisössä oli myös nuorempaa väkeä kuin myöhemmin Euroopan keikoilla. Yleisö otti minutkin avosylin vastaan. Kirjoitin nimmareita siinä missä muutkin – esimerkiksi vuoden 1972 *Argus*-levyyn, jonka ilmestyessä olen ollut kolmevuotias.”



Kiiski, Ben Granfelt, Andy Powell ja tämän poika A.J. tapasivat Brasiliassa myös Latinalaisen Amerikan ykkösiivan, laulajatar Maria Ritan.

Tuurausruletti pyörii

Wishbone Ashin jäsenet olivat niin tyytyväisiä Kiiskan panokseen Brasilian kiertueella, että häntä pyydettiin vielä puolentoista viikon Euroopan kiertueelle Ranskaan ja Hollantiin, parin päivän Suomessa lepäämisen jälkeen. Soittovälineet olivat kummallakin turneella minimaalisia, kuten ulkomaankiertueilla usein on tapana.

”Minulla oli mukana viisikielinen basso ja efektipedaali. Olisi ollut mukava saada mukaan varabasso, koska katkon paljon kieliä. Brasiliassa tästä ei koitunut ongelmaa.”

”Ranskassa Pariisiin keikalla onnistuin kuitenkin katkaisemaan kielen kesken keikkaa vasten harjoittelemamme 70-luvun *F.U.B.B.*-klassikon aikana. Tietysti keikkaa oli taltioimassa paikallinen tv-yhtiö!”

”Kyseisen kappaleen lyhenne tarkoittaa muuten *Fucked Up Beyond Belief* – että tämä ehkä kertoo jotakin Wishbone Ashin tunnelmista kyseisenä ajanjaksona.”

Tuplakitara-sovituksillaan muun muassa Thin Lizzyyn, Iron Maideniin ja Eaglesiin vaikuttanut Wishbone Ash jatkaa suomalaisvahvistuksella.

”Ben Granfelt jätti bändin viime vuoden lopulla, ja nykyään toisena kitaristina on Benin kanssa **Gringos Locosissa** soittanut **Muta Manninen**.”

Vuosien varrella monessa mukana olleelle Ako Kiiskelle tuuraamisen ongelmat ovat tuttuja myös kotimaasta.

”Tietystä pop-rock -genressä piirit ovat aika pienet. Välillä tuurausruletti pyörii, puhelimet soivat ja tekstiviestit lentävät.”

”Esimerkiksi vähän aikaa sitten olin tuuraamassa **Hanna Pakarisen** keikalla. Seuraavana iltana soitin keikan **Petri Munckin** bändissä, jossa olen ollut vakituisesti. Nauroimme, että bändi oli molemmilla keikoilla aivan sama; solisti vain vaihtui.”

Tie kutsuu aina

Lahdesta kotoisin oleva Ako Kiiski aloitti soittohommat 15-vuotiaana eikä sen jälkeen ole juuri katsonut taakseen.

”Soitin lukioaikoina teatteri- ja tanssikeikkoja heti kun kynnelle kykenin. Varsinainen ammattilaisen ura alkoi lukion jälkeen 1990-luvun alussa **Riki Sorsan** Leirinuotio-orkesterissa, jossa myös alun perin tutustuin Granfeltiin.”

”Sorsan bändissä olin vuosia,

teimme paljon keikkoja ja suosioakin tuli välillä. Hienoa oli se, että Sorsan levyt tehtiin kiertuebändin voimin, koska keikoilla bändille hioutuu oma tyylinsä soittaa artistin ohjelmistoa.”

Samoihin aikoihin Kiiski oli mukana myös **Jiri Nikkisen** Revolver-yhtyeessä sekä kantria ja länsirannikon musiikkia soittaneessa Humminbird -coverbändissä. 90-luvun puolivälin jälkeen Kiiski meni mukaan edellä mainittuihin Guitar Slingers ja Ben Granfelt Band -kokoonpanoihin. Tämä johti pitkällä tähtäimellä Slingersissa laulaneen Jore Marjaranan soololevyjen tuotantopuuhiihin.

”Olen myös tuottanut kappaleita Petri Munckin molemmilla levyillä. Tuottaminen on hyvää vastapainoa keikkatyölle, ja haluan tulevaisuudessakin panostaa siihen. Tällä hetkellä olen ollut mukana edellä mainittujen lisäksi muun muassa **Lenni-Kalle Taipaleen** poppia soittavassa SVY-bändissä ja monissa **Esa Niemisen** projekteissa”, Kiiski luettelee.

Ako Kiiski toteaa, että keikkailu on musiikon perustyyliä, ja reissaamiseen on vuosien varrella tottunut.

”Jos on vähän aikaa pois keikoilta, tulee nopeasti sellainen kutina, että jonnekin pitäisi päästä!”